

Slachtoffers buiten het proces

Binnen de strafrechtelijke afhandeling worden in het algemeen de slachtoffers buiten het proces gehouden. Verder dan een mededeling over het voorkomen van de zaak komt het niet. De vragen blijven onbeantwoord. Bovendien moet er behoorlijk wat inspanning geleverd worden om enige schadecompen-satie te ontvangen. Er bestaan echter naast de rechtspraak twee mogelijkheden voor slachtoffers om hun vragen alsnog beantwoord te krijgen, namelijk herstelbemiddeling en herstelconferentie 'Echt-Recht'. Beide procedures komen voort uit eeuwenoude vormen van geschilbeslechting. De procedures bieden zowel de dader als het slachtoffer de gelegenheid het incident en de gevolgen hiervan te bespreken. Deze vorm van confrontatie biedt ruimte voor antwoorden op vragen, oplos-

singen voor problemen en mogelijk zelfs herstel van verstoorde relaties.

Herstelbemiddeling

Een professioneel bemiddelaar begeleidt dit proces voor beide partijen op een vakkundige en veilige manier. In de voorbereiding toetst de bemiddelaar bij alle partijen een aantal essentiële elementen om tot een zo succesvol mogelijke afronding te kunnen komen. Voorwaarde voor de bemiddeling is dat de dader verantwoordelijkheid neemt voor zijn gedrag of daad. Na de toetsing kiest de bemiddelaar de uiteindelijke bemiddelingsvorm. In een veilige omgeving begeleidt hij of zij het gesprek tussen slachtoffer en dader, waarbij elk zijn eigen verhaal over de gebeurtenis vertelt. Deze vorm van begeleiding is erop gericht dat partijen na afloop een zo goed mogelijke herstart kunnen maken.

Herstelbemiddeling kan uitgaan van het slachtoffer (eventueel via Slachtofferhulp), maar ook van de dader, al of niet via de justitiële begeleiding (politie, justitie, detentie-begeleider) of de familie.

Herstelconferentie Echt-Recht

Voor het slachtoffer, diens familie en sociale netwerk, biedt de Herstelconferentie Echt-Recht de gelegenheid om gevoelens en gedachten te uiten in het bijzijn van de dader, diens familie en sociale netwerk. Het wordt Echt-Recht (Real Justice) genoemd omdat er uitgegaan wordt van de behoefte en wensen van de slachtoffers. Ook tijdens deze bijeenkomst kan de basis worden gelegd voor een effectief herstel. De dader krijgt inzicht in de consequenties van zijn gedrag of de daad. Het is de bedoeling dat de bijeenkomst voorziet in de behoeften van slachtoffer én dader.

'Herstelbemiddeling is niet vrijblijvend'

Kitty Duell is gecertificeerd NMI (Nederlands Mediation Instituut)-mediator en herstelbemiddelaar en gecertificeerd coördinator 'Echt-Recht'. Aan haar stelde Saskia Kleewein, binnen de Federatie Goud en Zilver mede-verantwoordelijk voor de Beveiligingscommissie, een aantal vragen.

S.K.: Hoe gaat zo'n proces in zijn werk? Jij wordt gebeld door een slachtoffer die een confrontatie met zijn dader wil, en dan...?

K.D.: "Nadat ik gebeld ben door een van de partijen, zal ik een gesprek aangaan om me op de hoogte te stellen van de wensen van de persoon en de mogelijkheden om deze te verwezenlijken. Daarna neem ik contact op met de andere partij. Na een persoonlijk gesprek kan ik pas opmaken of een bemiddeling aan de orde is. Van daaruit werk ik verder: is het beoogde haalbaar; wie dienen er nog meer bij betrokken te worden; welke vorm van bemiddeling past het best bij de bemiddeling? De gemaakte afspraken worden opgenomen in een herstelplan, dat door alle deelnemers wordt ondertekend."



S.K.: Wat is de status van het herstelplan? Kun je dat aan je laars lappen?

K.D.: "Het herstelplan wordt door alle betrokkenen ondertekend en kan dus door allen gecontroleerd worden. Daarmee is de herstelbemiddeling dus niet vrijblijvend. Aangezien de dader zelf akkoord is gegaan, of zelfs eventueel het initiatief heeft genomen bij het opstellen van het herstelplan, levert uitvoering over het algemeen

geen problemen op. Mocht het herstelplan nog vóór een eventuele rechtelijke uitspraak opgemaakt worden, dan kan het meegenomen worden, naar de rechter."

S.K.: Heb jij ervaring met bemiddelingsbijeenkomsten waarin het ging over winkelcriminaliteit, zoals in onze branche veel voorkomt?

K.D.: "Er is in Nederland in het algemeen nog geen uitgebreide ervaring met herstelbemiddeling. Wel is er al bemiddeld na een gewapende overval. Mijn eigen ervaring strekt tot zaken zoals geweldsmisdrijven, bedreiging met een wapen en een ongeval met blijvend letsel."

Voor meer informatie: Kitty Duell, tel. [06] 54 78 74 64